

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput I. Miracula B. Guntheri usque ad Martini I abbatis Breunoviensis
tempora.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

Ex Ms.

de Altaems desumpta, hæc addit de illius sepultura : Interfuerunt autem sepulturae ejus quamplurimi nobiles de Boëmia et de Bavaria una cum illustri duce Bretizlao et reverendissimo patre ac domino Severo, Pragensi episcopo, et aliis multis clericis et laicis, et fecerunt planetum magnum super corpusculum sanctissimi Senis, animam ejus Regi angelorum cum summa reverentia commendantes et Dominum in omnibus operibus glorificantes.

ii *Codici Ms., e quo Mabillonius Guntheri Vitam edidit, hæc adduntur* : Conditor et Salvator humani generis per ineffabilem suæ bonitatis clementiam mirabiliter sanctos in cælis glorificans, misericors est peccatoribus in terris : et licet jam senescente mundo, corrupta sit omnis caro iniquitate, non tamen accensam lucernam patitur occultari, sed illuminatam igne cælesti ponit super candelabrum, ut omnibus in domo luceat. Lucernam dico beatum Guntherum, qui propria linguendo et Christi præcepta sequendo mundum despexit, quem miracula ad sepulcrum B ejus, vel alias per merita ipsius, operante divina clementia, facta glorificant. *Sane frequentia admodum B. Guntheri intercessione meritisque contigisse prodigia, abunde docent, quæ modo subduntur.*

MIRACULA

B. GUNTHERI

Ex Ms. codice membraneo bibliothecæ ducis de Altaems a.

CAPUT I.

Miracula B. Guntheri usque ad Martini I abbatis Breunoviensis tempora.

C

B. Guntheri meritis sanantur contracti

Fuit in partibus Pannoniæ quidam Laurentius nomine, nobilis et dives, sed membris contractus omnibus. Hic, audita fama beati Stephani, regis Ungarorum, quanta per illum clarescerent signa Miraculorum, pro recuperatione suæ sanitatis sepulchrum ejus frequentare solebat, et divinam misericordiam per merita ipsius cum lachrymis assidue implorabat. Qui eundem Christi famulum, cum nocte quadam membra sopori dedisset, videbat sibi assistere, dicens*, debere eum in Boëmiam proficisci, et ibi apud sepulchrum beati viri Guntheri sanitatem pro certo accipere. Qui statim tali visioni, tamquam divino præcepto, devote obediens, in Boëmiam proficiscitur, ac beati prædicti patris Guntheri sepulchrum undequaque investigat : tandem per servos suos in claustrum Brennoven perducitur, eique sanctissimi patris Guntheri sepulchrum, ut petebat, ostenditur. Tandem ad sepulchrum positus orationi procubuit diutius, atque post multarum lachrymarum effusionem nec non purissimam orationem sanus et incolumis factus est per

* dicentem

omnes compages membrorum suorum. Quo viso D cuncti miraculo, qui tunc aderant, benedicebant et glorificabant Deum in secula viventem. Fratres autem ipsius cœnobii, pulsatis omnibus campanis, Psalmum "Te Deum laudamus" solemniter decantabant; et beati Guntheri merita populo prædicabant. Ille autem vir, qui sanus evectus fuerat, pallam de nobili opere confectam, quam secum beato Gunthero deduxerat, sepulchro ipsius superposuit, quæ usque in hodiernum diem pro testimonio sanitatis ejus reservatur in ecclesia Brennowensi. Postmodum vero is, qui sanus effectus fuerat, fratrum se orationibus commendans et beati Viri sepulchrum devotius osculando, ad terram nativitatis suæ cum ingenti gaudio repedavit b.

2 Item fuit in Bavaria in Althaensi ecclesia inferiori c vir quidam contractus pedibus a nativitate sua nomine Lanfridus, adeo ut nec sursum posset respicere, nec, ut natura posebat, gressus certos facere. Hic, quoniam naturali gressu pedum carebat, scabellis manuum, sicut poterat, gressus faciebat, cui, assidue orationi instanti, sancta Virgo Maria, Mater Domini, per E visum apparuit, dicens : si corporis tui medelam adipisci desideras, hanc in Brennowensi ecclesia apud sepulchrum beati Guntheri consequi poteris indilate. Qua visa, idem contractus, quasi somno de gravi evigilans, divinam ac beati Viri invocavit clementiam, et injunctum sibi officium itineris aggreditur, multoque labore peracto, vix ad prædictum locum pervenit. Jamque dies beati Dionysii martyris instabat, in qua etiam beati viri Guntheri anniversarium diem prædicta ecclesia solemniter officio celebrat d. Fratribus vero in choro vigiliis * devote psallentibus, languidus, ad sepulchrum beati Viri deductus, attentius precibus instabat, ut sanitatem recipere mereretur. Unde contigit, ut quasi unum de fratribus sub ignota facie, velut de choro venientem, aspiceret, qui sibi blando sermone diceret : Numquid me venientem non aspicias? Cur de terra non erigeris? Qui se subsannari aestimabat, idecirco turbato animo respondebat : Numquid omnibus assurgere possum, quos de choro egredi conspicio? Illo autem accedente propius, porrecta manu sua, levavit languidum de terra et super pedes stare fecit sanum et incolumem. F Scabella vero, quibus utebatur velut pedibus, arrepta, ab ipso projecti longius, et statim ab oculis ejus evanuit, nec postea comparuit amplius. Quo viso cuncti miraculo, qui ad diem festum convenerant, et universi fratres pariter cum languido, qui jam sanus fuerat per merita B. Viri, pulsatis campanis, glorificabant et benedicebant Deum omnipotentem, qui in Sanctis suis ubique facit mirabilia.

3 Alio quoque tempore quidam nobilis de Boëmia nomine Zazin, obsessus erat a demone et multo tempore atrociter cruciabatur, qui ad viri Dei Guntheri tumulum ligatus adducitur, sed mox ut ejus tumbæ superponitur cum oblationibus parentum ejus, orationibus præmissis a demone eripitur, ac sanitati pristinae redditus est meritis beati Guntheri. Quod videntes cuncti, qui tunc huic miraculo aderant, magno repleti gaudio, campanarum sonantibus signis, communiter Deum benedicebant et glorificabant viventem in secula seculorum, beatumque virum Guntherum majori venerabantur devotione tali miraculo provocati, et hoc miraculum longe lateque publice prædicabant. Sunt

demoniacus, mutus et cæcus,

A Sunt et alia miracula, quibus athleta Christi Guntherus plebi suae solita gratia subvenire consuevit. Quidam enim civis Pragensis, Martinus nomine, cum haberet filium caecum et mutum a nativitate, audita praefati Sancti fama, spe divinae clementiae fretus, propriis filium suum bajulans manibus, venit ad Brennese e monasterium et eidem Sancto confessori, quasi quidam rusticus sancto Benedicto *, filium suum ad tumulum ipsius offert, tum convitiando, tum etiam supplicando rogabat, ut filium suum unicuique curare dignaretur. Ubi cum orationi devote insisteret, meritis beati Guntheri filium suum recipere meruit sanum et incolumem, ab omni, qua detinebatur, infirmitate per omnia liberatum. Quo pater miraculo comperto, ingenti alacritate et mediam partem bonorum suorum offert Brennonensi monasterio pro filii sui sanitate, quem jam oculata fide conspicit sanatum. Ad quod factum universa Pragensis civitas cum iis, qui tum ad sepulchrum beati Viri convenerant, laudabant et benedicebant Viventem in secula seculorum.

* an Gunthero?

B 4 Et ecce quidam Bavarus, qui tunc temporis in Brenno aderat, ut merces exerceret, domum properat; miracula, quae viderat, vicinis divulgat; ac cuidam amico suo persuadet, ut filium suum, quem a nativitate caecum habuerat, sancti Guntheri precibus commendaret, credens ex toto corde ipsum posse per omnia sanari precibus et meritis beati Guntheri. Quod pater ut audivit, Sanctum tantum relatione cognitum die ac nocte precibus pulsat pro filii sui sanitate. Cumque multis insisteret jeuniis et orationibus, divinitus edocetur per visionem, ut, relicto filio suo caeco domi, celeriter pergat in Boemiam et in abbatis Brennonensi sepulchro sancti Guntheri procumbens, auxilium filio suo deponat. Visioni tali vir congratulans in Boemiam proficiscitur, ac praefatam abbatiam aggreditur, sepulchro sancti Viri prosternitur, flagitans cum lachrymis, ut filium suum, quem caecum et infirmum graviter domi reliquerat, sanum per merita sancti Viri accipere mereretur. Porro tali oratione completa, cum in nocte sopori membra dedisset, apparuit ei quidam senex decora facie, dicens ei; exaudita est petitio tua, quia filius tuus per jeunia tua et orationes tuas, beato Viro Gunthero pro te intercedente, jam lumen recepit et omnimoda sanitati restitutus est. Hic ergo anceps promissi praedictus Bavarus domum revertitur; sed quis unquam divinis oraculis deceptus fuit? Certe nemo. Cum autem appropinquaret domui, noti et amici occurrunt, dicentes, puerum non tantum visum, verum etiam totius corporis recepisse sanitatem. Pater vero dubitat et gaudet. Itaque dubitata cumulantur gaudia: nam quod dicebatur ab amicis ejus, jam oculis patris videtur. Interrogat igitur, in qua die, vel quo tempore puer melius habuerit, sique notificatur ei, quia ante sex dies esset sanitati restitutus. Cognovit itaque pater, quia illa hora erat, in qua divinitus responsum acceperat, filium suum sanatum esse et illuminatum, et tunc credidit ipse et domus ejus tota, et facta est magna laetitia in provincia illa temporibus illis.

triennio languidus,

5 Quodam etiam tempore fuit in partibus Thuringiae f vir quidam nobilis et potens, Petrus nomine, qui per trium annorum spatium

Octobris Tomus IV.

gravi infirmitate correptus, magis optabat mori, quam vivere, quia jam ab omnibus amicis despectus habebatur. Hic audita fama beati viri Guntheri, quod multos ab infirmitatibus suis meritis liberasset, ejus se precibus commendavit, ubi cum multis orationibus amici ipsius ad Deum insisterent, sanitatem pristinam recipere meruit. Tandem bene convalescens iter arripuit in Boemiam, et venit in monasterium Brennonense, et ibi ante sepulchrum beati Guntheri confessoris se prostravit, et cum multis lachrymis orationem fudit, et erigens se a terra sacram tumbam osculabatur, atque suspiria longa trahens cordis ab imo, pallam, quae super tumbam posita erat, lachrymarum stilla perfudit. Quidam autem ex fratribus nostris, huic spectaculo assistentes cum omni diligentia investigare satagunt, unde venisset, aut quis esset? At ille, paulisper erigens se ab oratione et mente confortatus, tale edidit responsum: De partibus Thuringiae ad referendas Deo grates et laudes venio et speciali domino meo sancto Gunthero, cujus meritis et intercessione a longa aegritudine liberatus sum. Per trium namque spatium annorum magno languore correptus, non manum ad os ducere, nec aliud in latus declinare potui. Unde contigit, ut, ingravescente dolore, indesperata mors in foribus assisteret; ecce, subito Vir canicie venerabili splendidus astitit, cujus ab ore tale fluxit eloquium: Surge velociter, et Boemiae partes adire festina, ac in monasterio sanctorum Adalberti atque Benedicti g ante sepulchrum beati Guntheri debitas laudes omnipotenti Deo pro sanitate restituta referre, ne pigriteris. Audito hoc miraculo, cuncti fratres glorificabant Deum omnipotentem, qui sui Famuli merita longe lateque declarat.

EX MSS.

6 Alio vero tempore, cum per Horarum spatia fratres in choro devote psallerent, vir quidam causa orationis monasterium est ingressus, cujus in collo morbus erat gravissimus, moxque perlustrans altaria, venit ad altare beati Stephani Protomartyris, juxta quod beati Viri sepulchrum est, ibique orabat. Completa itaque oratione, ac lassitudine victus sedit super sepulchrum, non intelligens, pretiosum intus latere thesaurum. Erat vero, ut ita dicam, guttur ipsius morbo turgente tumore infectum. Sed Vir beatus non F patiens, se indigno pondere deprimi, veluti de gravi somno evigilans magno impetu jactuque in alteram partem muri hunc projecit, ita ut vitium, quod latebat in collo, ore prosiliens appareret in terra. Viso tali miraculo, cœtus fratrum communiter Deum, pulsatis campanis, laudabant et benedicebant. Item sub cujusdam festivitatis die caterva fidelium ad ecclesiam Brennonensem procedente, mulier quaedam, nomine Bozena, cujus manus sinistra longo tempore cyragna ab humero constricta aruerat, causa orationis monasterium est ingressa. Quae, dum ad sepulchrum saepe memorati viri Guntheri oraret, manus ejus coram clericis et laicis infra orationem sanata est: quorum multi veraces testes nunc usque sunt. Sed et ipsa mulier illa hora et omni tempore vitae suae fideli testimonio ipsius Sancti meritis se sanatam esse, affirmabat, Deum benedicens, et sancto Gunthero grates referens.

colli tumore et mulier chiragra laborans.

7 Contigit etiam, quod quidam custos apud monasterii, in quo corpus beati Guntheri requi-

demonicus alter,

189 escit,

EX MSS.

escit, nomine Ztres, dum mel alveis furatus fuisset, et inde sæpius accusatus, reatum suum confiteri nollet, tandem una nocte, ut furtum dissimularet, quod commiserat, acclamavit more terræ super latrones, simulando eos cum melle aufugisse. Ibidem arreptus ergo est a dæmonio, et cum diutius acriter cruciaretur, adductus est ad valvas monasterii, ut meritis beati Guntheri liberaretur a dæmonio, et ibi per triduum fuit ad columnam ligatus. Post triduum vero dæmonium clamans dicebat: Cur, Gunthere, me expellis de meo habitaculo, et post hanc vocem exiit ab homine, tanquam avis nigerrima, videntibus omnibus, qui tunc aderant; et pariter ruptis funibus, cum quibus idem dæmoniacus ligatus fuerat; quasi de gravi somno evigilans cum immensa cordis alacritate ad sepulchrum sancti Guntheri accessit, et ibi prostratus ad orationem se cum lachrymis dedit, gratias Deo referens et beato Gunthero. Tandem ab oratione compos rationis surgens, coram multis confitebatur delictum suum, quod mel furando commiserat, et protestabatur publice, quod ipsum omnipotens

B Deus per merita beati Guntheri liberasset a dæmoniacâ obsidione, ipsumque sepulchrum beati Viri devotius osculando coram multis tam clericis, quam laicis, qui tunc præsentialiter ad hoc miraculum convenerant, gratias Deo et beato Viro agebat, promittens sub juramento, quod, quandiu viveret, nunquam aliquod furtum licet modicum committere vellet, monens et rogans omnes, tunc ad sepulchrum astantes, ut caverent sibi de cetero talia committere.

et morbo caduca obnoxius.

S Conditor et Salvator humani generis per ineffabilem suæ bonitatis clementiam mirabiliter in cælis Sanctos glorificans, pius et misericors peccatoribus in terris, quamvis, jam senescente mundo, corrupta sit omnis caro iniquitate, non tamen accensam lucernam patitur occultari: sed illuminatam igne cælesti ponit super candelabrum, ut omnibus in domo Dei luceat. Lucernam dico beatum Guntherum confessorem, qui propria relinquendo, et præcepta Christi sequendo, mundum cum suis pompis despexit, quem miracula ad sepulchrum ejus, seu alias per merita ipsius, operante divina clementia, continue glorificant *h.* Et quid dicam? Testantur enim fideles Christi fama publica pro laboribus suis ipsum esse remuneratum in cælis, qui ad sepulchrum ejus votiva donaria cum luminaribus offerunt in diversis necessitatibus et tribulationibus expertis * sanctitatis ipsius auxilia, quæ silentio præteriens, pauca ad exemplum Christi fidelibus enarro, quia et cibus, qui parcus apponitur, dulcius sumitur. Sub eodem tempore fuit quidam adolescentulus, nomine Peregrinus, de civitate Pragensi in monasterio Brennewensi ad Ordinem receptus, qui inter ceteras infirmitatum molestias caducum morbum patiebatur, eratque ab omnibus despectus propter fistulam, quam habebat in collo suo, cui privatim in oratione manenti dictum est per visionem; si ad sepulchrum beati Guntheri sæpius oraveris, sanitatem corporis recipiens ab omni morbo liberaberis. Cui visioni propter suam simplicitatem non credebatur primo et secundo. Factum est autem, ut quadam die more solito cadens in terram per multum tempus atrocius cruciabatur *, sicque stridens dentibus et spumans, ter quaterque in auxilium sibi sanctum Guntherum interpellare audiebat. Tandem in visione dictum est ei, ut ad sepul-

* cruciaretur

chrum beati Viri pro sanitate recuperanda devotius instaret, qui tamen credere dissimulavit, sed simpliciter commendabat se precibus beati Guntheri. Postquam vero sanus factus est, interrogabatur a fratribus, cur sanctum Guntherum infra infirmitatem suam sæpius interpellasset, qui cum lachrymis respondit eis, se traditum fuisse teterimæ mulieri, quæ sparsis crinibus ad abyssum trahebat ipsum, atque sanctum Guntherum ad preces suas affuisse, ipsamque mulierem in abyssum suis meritis fugasse; se vero vehementer arguisse, cur visioni non credidisset usque tertio. Hoc fratres audientes domus ejusdem gaudio magno repleti glorificabant et benedicebant Deum, beatumque Virum majori devotione venerabantur. Ab illa ergo hora prædictus adolescens sanus factus per Dei gratiam et merita beati Guntheri non est passus caducum morbum amplius, nec fistula apparuit in collo suo de cetero. Ad sepulchrum itaque beati Guntheri die ac nocte devotius orationi instans, laudes Deo omnipotenti pro sua sanitate et beato Confessori referre non cessabat.

E

9 Post hæc aliquanto tempore evoluto, uno die hora nona idem adolescens volens secretius orare, monasterium est ingressus, et ad sepulchrum B. Viri oraturus accessit, et sic inter orationem ad lampadem vitream aspiciens, quæ nondum erat accensa, vidit eam subito per se accensam ardere et obstupuit vehementer, sed protinus confortatus animo cucurrit nunciare fratribus, cum quibus conversabatur, miraculum, quod acciderat: qui venientes ad vocationem ejus, mirati sunt, quia, ipsa lampade immobiliter pendente, flamma quasi de pluribus simul conjunctis luminaribus altius more solito procedebat. Et tunc interrogavit, utrum custodes ecclesiæ post Missas lampadem extinxissent, quam ipse nec etiam accensam fuisset, sub juramento asserebant. Aliquantum vero seniorum ex ipsis fratribus non credentes suspicabantur, per ipsum adolescentem fuisse accensam, propter quod duriter flagellatum extra monasterium prædictum adolescentem ejecerunt: sed ille sicut inter verbera, sic etiam ejectus idem miraculum, et qualiter sanatus fuerit per merita beati Guntheri fidei testimonio coram multis clericis et laicis referebat. Eodem quoque tempore multi Christi fideles propter hoc miraculum et alia quamplura, quæ Dominus operabatur per merita beati Viri, ad sepulchrum ejus confluebant orationibus se ipsius commendantes. Interea etiam duo leprosi extra Pragam constituti, hoc miraculo excitati, et magnam confidentiam habentes in beato viro Gunthero, venerunt ad claustrum Brennese orationis causa et stantes in cymeterio circa murum ecclesiæ contra sepulchrum Viri Dei assiduis orationibus instabant. Tandem tertio die cum iterato rediissent ad sepulchrum, et more solito orationi procubissent, meritis et precibus beati Viri mundati venerunt atque occulte inde discesserunt, Creatorem omnium rerum pro beneficiis suis glorificantes, et sancto Gunthero copiosas gratiarum actiones cum lachrymis referentes. Sed nunquid latuit divina virtus, in eis operata salutem? Nequaquam: nam cum essent lepræ macula infecti, multis hominibus erant noti, a quibus, cum jam mundati essent, interrogabantur, quo remedio vel qualiter sanati fuissent. At illi clara voce profitebantur, se beati Guntheri meritis mundatos, et

Lampas sponte accenditur, bini e lepra,

A et hoc ipsum longe lateque publice prædicabant. Jam enim occultari non poterat tam evidens et insigne miraculum. Quod nos honestorum virorum relatione et etiam fide dignorum, nec non ipsorum leprosoꝝ testimonio roborati, et certificati ad laudem nominis Jesu Christi et beati viri Guntheri describere curamus.

ager ex infectione demonum
i
k
l
m

10 Modernis vero temporibus, præside in sede Apostolica beata Papa Innocentio quarto *i*, et Pragense ecclesie cathedra Nicolao *k* episcopo *l*, quidam serviens abbatis ejusdem monasterii Clementis *m* gravi correptus ægritudine duos demones, unum scilicet in specie mulieris maritata, cum qua idem infirmus adulterium commiserat; alterum vero in specie viri ejusdem mulieris circa lectum suum per visionem astare videbat: sed alter dæmon, qui mulieris specie prædebat, ipsum amplectendo plurimum blandiebatur. Alter vero, qui in mariti specie apparebat, eidem infirmo grandi baculo mortem inferre minabatur; qui, ut sæpe lachrimabiliter referre consuevit, licet tali visione multum cruciaretur, beati tamen Guntheri auxilium humiliter implorabat, ut eum ab hac anxietate liberare dignaretur, et dum ita in oratione persisteret, ecce nubes lucida super eum apparuit, de qua quidam Senex in reverenda canitie et monachali habitu, baculum in manu sua portans, procedebat, ad ejus præsentiam prædicti demones evanuerunt. Ipse vero Senex accedens ad lectum infirmi, ipsum cambuca sua, quam manu gestabat, ita duriter percussit, ut videretur infirmo, quod eadem cambuca sive baculus confringeretur. Ægrotus autem magnum ex illa percussione sentiens dolorem, inquit: Heu, mi Pater, jam morior. At ille dicebat ei: Nequaquam, fili mi, morieris; sed per istum ictum ab ista liberaberis infirmitate. Et post hæc verba evanuit ab oculis ejus idem Senex. Infirmus autem, qui jam fuerat pristinae sanitati restitutus, omnibus ad se venientibus hoc miraculum cum lachrymarum effusione declarabat, et paulo post surgens a lecto ægritudinis, ante sepulchrum beati Guntheri se prosternens, Deo gratias referebat et beato Gunthero confessori, per ejus interventum et merita se a dæmonum infestatione et a mortis periculo liberatum,

C perfusus lachrymis asserebat, vovens et spontanea voluntate promittens ibidem, quod ante diem obitus beati viri Guntheri annis singulis, quamdiu viveret, biduo jejunaret, quod adhuc cum devotione mentis et cordis satagit fideliter adimplere. Nos vero, qui eundem servientem familiaris cognovimus *n*, sæpius ab eo interrogavimus, quomodo vel qualiter sanitati pristinae tam cito restitutus fuerit; responsum ejus tale accepimus, quia meritis et precibus beati Guntheri, confessoris Christi, ab ægritudine, qua detinebatur, meruit liberari, et hoc non solum nobis, sed omnibus, qui ad ipsum confluebant, publice referebat.

mulier nobilis e gravi morbo,

11 Anno gratiæ millesimo ducesimo quadragesimo octavo, quarto Nonas Septembris, quedam domina nobilis, Gertrudis nomine, uxor cujusdam potentis viri, Bohuslai dicti, de Boemia, cum esset in maxima infirmitate constituta, et jam parentes et amici ejus, et meliores medici in regno Boemiarum, qui sui curam habebant, de vita ipsius omnino desperarent, frater Waltherus de Ordine Prædicatorum, videns magnum planctum hominum, consuluit viro et amicis, ut eam quam citius in

Brennewe leviter portarent, et commendantes summo medico, Filio beatae Virginis, ponerent ante sepulchrum beati Guntheri per cuius merita fere quotidie multa Dominus operatur miracula, Quæ tandem allata et ante sepulchrum posita semiviva, statim infra Missarum solemniam coram multis astantibus pristinae sanitati est restituta, et tunc ipsa et amici ejus, oblatione facta, cum immenso gaudio ad propria sunt reversi, glorificantes et laudantes Deum regnantem in secula seculorum. Anno gratiæ millesimo ducesimo quinquagesimo sexto, quinta Nonas Julii Andreas, bonæ famæ serviens Domini Wolckmari de Trebatuch, infra Missarum solemniam filiam suam, mutam et arreptitiam, mordentem, et indifferenter homines percutientem, duxit ad sepulchrum beati Guntheri, quæ statim mitigata obdormivit, et quam cito evigilavit, apertum est os et lingua ejus, quæ etiam non poterat * in gutture miserabiliter infirmitate horribili collecta seu contracta; et cepit sane sicut hactenus loqui, petens sibi aliquid dari ad manducandum. Et sumpto cibo prope tempus vespertinum sana et incolumis domum **E** reportata est: quæ iterato in sequenti die ad sepulchrum reducta, sana et læto vultu coram multis apparuit, ut si nuper infirmitatis gravamine lasa non fuisset.

ex mss

* supple: comedere vel loqui

12 Anno gratiæ millesimo ducesimo quinquagesimo sexto xi Kal. Augusti in festo sanctæ Mariæ Magdalena domina Barbara, honesta matrona de civitate Praga in tempore vespertino nimis sitiens aquam calidam bibere, fecit eam sibi quam citius portari, quam cum allatam bibisset, incontinenti furere cepit tamquam daemoniaca, et dentibus stridere, homines blasphemando et impie percutiendo eosdem. Tunc pater et mater et cognati ejus ad eam concurrentes, cum aliud nescirent, quid ei facere deberent, domi ligatam per triduum tenuerunt, quam non convalescentem die quarto in festo sancti Jacobi ad ecclesiam Brennowensem, omnimode repugnantem, duxerunt, et, cum appropinquaret portis ecclesie, illa fortiter clamavit, dicens: Dimitte me abire: nihil enim habeo facere cum ista ecclesia, quæ nulla est, nec mihi necessaria. Tracta est nihilominus in ecclesiam et ad sepulchrum beati Guntheri posita, **F** ut * pro ea pater et mater aliique cognati ejus misericordiam Dei, ut per beati viri Guntheri merita sanaretur, devotissime implorabant, beatum Guntherum ad hoc idem faciendum suppliciter deprecantes. Ipsa vero die noctaque in ecclesia et in hospitio, in quo pernoctabat, percutere volebat turpiter, blasphemans omnes, qui aderant ei amicitia beneficia impendendo. Tertia quoque die ante sepulchrum beati Guntheri jacens, appropinquante hora vespertina, vidit Priorem prope se ambulantem, quem submissa voce ad se vocavit, rogans eum humiliter et devote, quod ejus confessionem audiret et eam Corpore et Sanguine Christi communicaret. Quæ ad interrogationem Prioris, quomodo se haberet: respondit, se melius habere. Prior autem sequentis diei mane, dicta domine confessione audita et medulliter per circumstantias examinata, videlicet an illa confessio ex Deo, vel ex instinctu inimici humani generis procederet, intellexit, eam esse curatam: ipsa enim inter alia confessionis secreta publice dixit, se fore pristinae sanitati et intelligentiæ restitutam per Dei gratiam et per san-

dxmoniaca,

* lege: et

eti

ex ms.

cti Guntheri præclara merita et gloriosam intercessionem, et sacrosanctum Corpus, Sanguinemque Christi debere sibi cedere ad salutem corporis et animæ. Igitur dictus Prior, Missa celebrata, dominam illam Corpore Christi et Sanguine refecit. Postquam refectionem dicta domina non audebat aliquot diebus de facili ecclesiam exire, timens diaboli iterum laqueum incidere, quo contrito, per sanctum Guntherum se liberatam a dæmonio, proclamabat. Tandem per amicos et parentes animata domum cum ipsis gaudentibus et laudantibus Deum reversa est.

puer inaccessu
privatus,

13 Anno Gratiæ millesimo ducesimo quinquagesimo sexto, quarto Nonas Augusti, quidam honorabilis vir, Ulricus nomine, civis Pragensis, filium suum tenerum, gravis infirmitatis vinculo pedibus ad invicem ita colligatum, quod ad invicem non poterant aliquo modo disjungi, nisi nervis distractis, quod plus obtuisset eidem: insuper quasi exanguem et siccum corpore, sicut sine carne, cute tantum ossibus contactis, semivivum et oculo sinistro carentem, de cuius vita penitus ab omnibus, qui aderant, desperabatur, a nutrice ad sepulchrum beati Guntheri in Brennowe leviter portari præcepit cum filia sua hydropica, quæ cibo et potu non poterat repleri, ad quam jam nullus hominum pro fetore nimio accedebat, quia quam cito cibum et potum sumebat, nondum digestum foetidissime ejiciebat, quæ etiam pedibus gradi non poterat; sed super posteriores partes in terra miserabiliter gradiebatur, cute corporis sui gressu illo miserabili omnino exinanita. Cum autem ille puer et illa puella ante sepulchrum beati Guntheri depositi, et quandoque super sepulchrum provoluti fuissent, mater et cognati eorum pro ipsis precibus et fletibus Domini nostri Jesu Christi misericordiam invocabant, ut per præclara merita et intercessionem beati Guntheri sanitati pristinæ restituerentur. Post celebrationem vero Missæ cum per momentum unius brevis horæ moram facerent, donaria sua super sepulchrum solito more devotissime offerentes, interim præfatos pueros a languoribus cunctos * conspiciunt, quos sanos et hilares, laudantes et glorificantes Deum in mirabilibus Sanctorum suorum operibus, domum gaudio repleti secum pariter reduxerunt.

* lege: cum
disliberatosmembrique
fractus sunt
incolumes.

14 Adhuc idem honestus vir Ulricus tertio Kal. Augusti in Brennowensi monasterio ante sepulchrum beati Guntheri coram populo protestatus et confessus est oretenus publice dicens, quod filius suus, Hermannus nomine, bene litteratus et prudens, modo in Salzburg o degens, ante quindecim annos de casu equi contractis membris corporis sui, integrum annum et dimidium in lecto continne jacuit, viribus totaliter exhaustus, non movens se quoquam, sed jacens in illa tantum parte, in qua manibus aliorum ponebatur. Quem tandem, quasi divina inspiratione præmonitus sive instinctus, in curru duci fecit suaviter a servientibus p suis ad tumulum beati Guntheri; ipse vero domi remansit. At servientes filium domini sui ante sepulchrum in suo lectulo jacentem: posuerunt, pro quo divinis Officiis peractis ibidem, et oblationibus more solito exhibitis, per misericordiam Dei, medicantibus beati Guntheri meritis, nominatus juvenis, membris suis pristinæ sanitati restitutus *, surrexit de lectulo, nullo penitus ipsum adjuvante, et procidit super sepulchrum, gratias immensas cum fletu omni-

* restitutus

potenti Deo referens, quod eum per beati Guntheri intercessionem et præclara merita beneficio sanitatis integræ restituit, et ascendens equum, non curram, in quo adductus fuerat, cum immenso gaudio, servientibus patris sui congaudentibus, ad patrem suum et matrem Pragam hilaris rediit. Dies quippe, in qua sanatus est, secunda feria fuit, qua omni anno nomine Vigilie beati Guntheri usque modo jejunavit et jejunare vovit, quamdiu vixerit, panis et aquæ semel in die refectione contentus.

ANNOTATA.

a Apographo, ex quo hic edimus B. Guntheri *Miracula*, initio Vitæ B. Guntheri hoc in margine Annotatum adjicitur: Ex codice membrano bibliothecæ ducis de Altaems antiquo et seculo 13, ut videtur, maxima sui parte scripto. *Non una manu hic exaratus fuit: prima manu præter B. Guntheri Vitam scripta fuere Miracula, quæ a num. 1 usque ad num. 25 cap. 2 leguntur, et ad annum usque 1263 extenduntur. Tum proxime sequitur in Vitam B. Guntheri observatio, recentiori manu, quæ secunda est, in codice Altaensi exarato, quam in Annotatis, quod nullum B. Guntheri miraculum contineat. separatim a miraculis exhibebimus infra. Tertia manu et recentiori iterum scripta sunt quædam B. Guntheri miracula, quæ habentur infra cap. 2 a num. 25 usque ad finem. Quæ quarta manu scripta sunt, omisi, quod nihil illic novi, sed quædam tantum miracula, jam prius relata, repererim.*

b Non omnia B. Guntheri miracula referre voluerunt, qui hoc et quæ sequuntur, litteris consignarunt: nam sub calcem Vitæ B. Guntheri, eadem, qua hoc prodigium, manu exarata, ista leguntur: Multi etiam infirmi, qui eodem die (quo Breunoviae sepultus fuit) ad sepulchrum ejus sanitatis gratia convenerant, meritis et intercessione beatissimi viri Guntheri sanitati pristinae sunt restituti coram omni populo et clero, qui tunc temporis præsentialiter affuerunt.

c Vide lit. c in Annotatis in Vitam B. Guntheri.

d ix Octobris.

e Ita hoc loco Breunoviense monasterium exprimitur in apographo nostro, quod semel monuisse sufficit.

f Vide lit. d in Annotatis ad Vitam B. Guntheri.

g Utriusque Acta illustravimus, S. Benedicti ad diem xxi Martii; S. Adalberti, episcopi Pragensis et in Prussia Martyris, ad diem xxiii Aprilis. Hunc et Boleslaum II, Bohemie ducem, prima Breunoviensis monasterii fundamenta jecisse, scribit Zigelbauer cap. 1 Historie ejusdem monasterii. Ex eodem cap. 8 habemus, monasterium Breunoviense SS. Adalberti et Benedicti, post acceptas anno 1262 S. Margarete virginis et martyris reliquias novum ab ea nomen invenisse.

h Eadem fere verba legebatur post Vitam B. Guntheri in codice, e quo illius Vitam edidit Mabillonius. Vide Annotata in Vitam B. Guntheri litt. ii.

i Revit Ecclesiam ab anno 1243 usque ad annum 1254.

k Successit in episcopatu Pragensi Burchardo seu Bernardo, qui ano 1339 obiit, Nicolaus, alias

A *alias Henricus, baro de Rosis, obiitque anno 1258. Ex pessina in Phosphoro Pragensis ecclesie, radio 5, pag 599 et seq.*

1 *Arnestus de Pardubicz primus Pragensis archiepiscopus factus est anno 1344. Ex eodem Pessina pag. 600.*

m *Abbas Breunoviensis, hujus nominis II, post annorum XI regimen obiit anno 1251. Ex Ziegelbauer in serie Abbatum Breunoviensium.*

n *Hinc collige scriptoris hujus etatem.*

o *Salisburgum, olim Juvavia dictum, civitas est in Bavaria Inferiori sub dominio proprii archiepiscopi.*

p *Seu famulis.*

CAPUT II.

Miracula B. Guntheri, Martini I abbatibus Breunoviensis tempore facta.

B

B. Guntheri
ope caeca
videt.

Cum praeclara beati Guntheri merita in sinu sanctae Matris Ecclesiae, quamvis diversis temporibus saepissime luce clarius eluxissent, contigit tamen, divina favente Clementia, ut temporibus domini Martini abbatis a, qui tunc temporis, Deo auctore, in temporalibus ac spiritualibus jam dictam Brennowensem ecclesiam provide gubernabat, perplura meritis perfati viri Dei Guntheri evidentissime plus solito miracula emersissent. Nam anno Gratiae millesimo ducentesimo quinquagesimo octavo, sexto Idus Junii, matrona quaedam, dicta Beatrice, ex dioecesi et regno Pragensi, sumens originem de villa, cui vocabulum Hostchorm b, cum tantum haberet filiam Bratrumilam, sed heu! demeritis exigentibus a nativitate caecam; hanc tenerime, ut mos est, et materno diligenter affectu, secum ad limina beatissimi Guntheri deducere non neglexit. Igitur cum apud sepulchrum jam saepe dicti Guntheri mater puellae divinum auxilium saepius imploraret, petens cum lachrymis meritis ac precibus beati Guntheri natae unicae in visus recuperatione misericorditer subveniri; res stupenda et nostris temporibus non modicum admiranda opere beati Guntheri noscitur evenisse. Nam cum orationi frequenter insisteret, mox puella lumen oculorum, quo a nativitate fuerat orbata, beati Guntheri meritis est adepta. Huic tam laudabili, immo usque in secula commendabili operi Dei per merita beati Guntheri centum fere homines utriusque sexus et etatis, qui ad domum Brennou causa orationis advenerant, interfuisse noscuntur. Praecipue tam * parentes puellae, Waurinecz proximi * matris Beatrice, et patruus sacerdos de proxima villa, qui et jurati in praesentia episcopi e, immo sub interminatione divini iudicii sunt publice protestati, saepe dictam puellam a nativitate caecam, sed per beatum Guntherum mirabiliter illuminatam. Sit ergo Dominus in secula laudabilis, qui in meritis beati Guntheri semper est et ubique mirabilis. Testes episcopus Nicolaus, Lupoldus abbas de Cladrub d et Zacharias Praedicatorum.

* an tamen?
* an proximus?

16 Eodem quoque anno, licet diverso tempore, pridie Kal. Junii, quaedam conversa hospitalis domus Stellatorum e, vitae integritate conspicua, nomine Jutta, cum ferme octo annis fluxum sanguinis incurabiliter pertulisset, tandem, beati Guntheri fama currente, decrevit ipsius limina, contradictione qualibet postposita, visitare. Cumque debilitate adeo premere, quod opus propositum perficere non valeret, magistrum domus hospitalis adiit, petens sibi vehiculi auxilium impertiri. Quo cum esset evecta et ad sepulchrum beati Guntheri deducta, mox brevi oratione pristinam meruit recipere sanitatem. Ad experiendam autem hujus rei veritatem, cum dominus dioecesanus non posset personaliter interesse, quibusdam viris fide dignis Ordinis Fratrum Praedicatorum, Fratrum Minorum, Fratrum Cruciferorum hoc miraculum examinandum fidelius delegavit. In quorum presentia Magister domus hospitalis, et Magistra domus ejusdem cum Jutta, Buda, Perchta, Cuni-gunta nec non tota familia domus ipsius sub iuramento asseverarunt, ita esse, sicut ante sumus prosecuti.

EX MS.
sanguinis
fluxus.

E
et chiragra
tollitur, muti
loquuntur.

17 Item aliud de novo emersit miraculum, quod non aestimo levitatis causa sub silentio praetereundum. Jam quaedam puella, utroque parente nobili ducens originem, cum guttae f' vitio manum aridam anno fere dimidio habuisset, veniens ad sepulchrum beati Guntheri ibidem invocato ejus auxilio presentibus sanata est. Item mulier quaedam de villa domini Jacobi vulgariter appellata, Novaves, filia Quassate usum loquendi anno dimidio et amplius amiserrat, quae dum ad sepulchrum viri Dei Guntheri patris et aliorum manibus esset adducta, licet ea nolente, et aliquanto tempore ibidem morata fuisset, in die Exaltationis Crucis cum pater ac vicini, qui eandem adduxerant, orationibus prolixis Deum pro ea invocarent, infra cantum Vesperarum per merita jam dicti viri Dei Guntheri perditae linguae modulos est adepta et coepit loqui recte, Deum in meritis beati Guntheri mirabilem praedicando. Omnes vero, qui aderant, in stuporem levaverunt voces in caelum, Dominum laudantes et Sanctum in secula viventem. Item simile huic miraculum ejusdem Viri Dei ad sepulchrum emersit. Nam quidam vir, nomine Pozdaca de villa Zlapanow g, annis tribus lingua ad palatum ejus haerente, loqui cum non potuisset, ac in tantam debilitatem corporis incidisset, ut nec ire, nec se movere posset, amicis de vita ipsius minimam spem habentibus, ad sepulchrum beati Guntheri currui superpositus a cognatis est deductus, et, cum septem dies ibidem continuasset, in die Purificationis sanctae Mariae, amicis ipsius pro eo misericordiam Dei implorantibus, corporis ipsius similiter debilitas sanitatem, et lingua constricta ope beati Guntheri percipere meruit sospitatem. Cujus rei causa omnis populus, qui tunc pro devotione ad ecclesiam convenerat, dedit laudem Deo. Hujus testes sunt plebanus ejusdem villae, nomine Jacobus, et demulti * omnes vicini.

F

* an demum?

18 Eodem anno quaedam matrona, nomine Hodusse, de villa Dubeze h, visu sex annis privata ad ecclesiam Brennou in curru est adducta per amicos, quae, dum una cum amicis pro receptione visus Dominum, aliquo tempore circa sepulchrum beati Guntheri morata, flagitasset

mortua ad
viam redit.
ceci